

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina ena mesecna Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor:
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

Balkan in Srednja Evropa

Zastopnik mednarodne zveze za mir je na otvoritveni seji balkanske konferen-
ce podrtal veliko aktivnost balkanskih
narodov za konsolidacijo miru in za med-
narodno sodelovanje. Kar velja za na-
rode, zastopane na balkanski konferen-
ci, se je že ponovno ugotovilo glede
Srednje Evrope za države, združene v
Mali antanti. Odkar je stopilo izven kur-
za staro, predvojno načelo, da imajo
ravni mednarodno politiko velesile, do-
čim je tako zvanim malim državam od-
merjena podrejena vloga, se vedno bolj
izkazuje, da je ravno udejstvovanje sled-
njih v mednarodni politiki največjega
pomena za ohranitev mirovnega stanja
in njeno konsolidacijo. Danes nikdo več
resno ne zanika, da je zlasti Mala an-
tanta eden glavnih in najtrdnjših ste-
brov evropskega miru in da so meddru-
žavne odločitve preko njene glave ali
proti njenemu glasu postale gladka ne-
možnost. Nasprotno pa se mora prizna-
ti, da kaže baš Mala antanta obilo sre-
ne iniciativnosti za ureditev tako zva-
nega Podunavja in da njena politika za-
vzema tudi v jugovzhodni smeri vedno
bolj upoštevano pozicijo.

Konferenca v Sinaji in politične akci-
je, ki so ji sledile, vzbujajo pozornost
vse Evrope. Posebno pa je v neposredno
udeleženih balkanskih državah opažati
mnogo razumevanja za politične cilje, ki
jih zasledujejo vodilni državniški sred-
njeevropske zveze na balkanskem po-
lotoku in ob obalah Črnega morja. Vo-
dila misel vseh tozadevnih akcij je vid-
na: prizadete države naj vzamejo ure-
ditev svoje usode in svojega medseboj-
nega razmerja same v roke, ker je le po
tej poti mogoče priti do miroljubne li-
kvidacije vseh še obstoječih nesoglasij
in do iskrenega sodelovanja za skupni
podvig in za ohranitev prijateljskih od-
nošajev.

Z izločitvijo konfliktov na balkanskem
polotoku in v Srednji Evropi ne bi bila
samo dosežena realna baza za gospodar-
sko ozdravljenje neposredno prizadetih
narodov, nego bi bila dosežena glavna
etapa za utrditve in ohranitev miru na
evropskem kontinentu. Kajti iskreno
medsebojno zblizanje balkanskih, odnos-
no podunavskih držav bi napravilo ko-
nec poseganju posameznih velesil v njih
medsebojne razmere, in zasledovanje re-
alnih ali namišljenih interesov, kateri
dosledaj je oviralo uspešni razvoj poli-
tike in gospodarstva v evropski sredini
in na jugovzhodu.

Interesi Balkana in Srednje Evrope se
nikjer ne križajo in dani so vsi pogoji
za pozitivno vzajemno delo v ozemlju od
Prage do Ankare. — kakor je nedavno
ugotovil turški zunanji minister Rudži
bej. Vsako motenje mirovnega stanja v
Srednji Evropi bi nedvomno vplivalo
tudi na Balkan in obratno, kajti med-
sebojno povezanost kaže že na prvi po-
gled geografski položaj posameznih drž-
av, da o gospodarskih in prometnih ne-
ločljivostih niti ne govorimo. Nikdo ne
bo dvomil, da je Jugoslavija ena naj-
važnejših balkanskih držav in da ima na
balkanskem polotoku bitne interese. To
dokazuje njena zgodovina, zlasti njena
historična vloga pri osvobojenju Balka-
na in pri njegovi novograditvi. Ravno
tako pa je važen faktor v Podunavju in
je njena povezanost v srednjeevropsko
politiko na dani. Baš ta dvojna smer
daje naši državi posebno važnost, ker
ona predstavlja glavni prehod in zvezo
med zapadom in vzhodom. Podobno sta-
tišče ima tudi Rumunija, ki jo njeni in-
teresi istotako vežejo v obe smeri. Baš
to dejstvo narekuje Mali antanti smer
njene zunanje politike, katere prvi ko-
raki pomenijo mnoge obetajoč začetek
konsolidacije v tem delu Evrope.

Ta smer razvoja pa v izvestnih cen-
trih evropskega zapada ni deležna nede-
ljenega simpatičnega sprejema in sku-
šajo se politiki Male antante stavljati
na pot ovire in težave, ki jih bo treba
premagati, ako naj se zares izločijo kon-
flikti in pripravi pot za uživanje sadov
trajnega miru. Zdi se, da se hočejo od-
zunaj v Podunavju in na Balkanu na-
daljevati metode staroavstrijske diplo-
macije z ustvarjanjem nasprotujočih si
front in skupin. Značilno je, da sreča-
vamo enako prizadevanje v Podunavju,
kakor tudi na balkanskem polotoku.

Komaj se je po sinajski konferenci za-
čela pozitivna tvorna iniciativa Jugo-
slavije in Rumunije, že so se lansirali
pomisleki o možnosti njiju sodelovanja,
ker sta članici zveze, kateri pripada tu-
di Češkoslovaška, ki ni balkanska drža-
va. Znani grški politik Papanastasiu je
naravnost povedal, da bi baš ta zveza
tangiralna interese »neke« izvenbalkan-
ske velesile. Pozornosti je vreden tudi
članek, ki ga je zadnje dni objavila »Gaz-
etta del Popolo« in ki resno svari Bol-
garijo pred vsako zvezo z Malo antan-
to, češ, da bi prišla s tem v popolno od-
visnost od zaveznikov, ki so močno ob-
teženi, in bi tudi pomnožila težave svo-
je gospodarstva. Italijanski list ob-
se, precej neopretrito napada Francijo,
češ, da je politika Male antante na Bal-

Preosnova rimske vlade

Ostavka mornariškega in letalskega ministra v zvezi
z reformo italijanskih vojaških sil

Rim, 6. novembra. Č. Kralj je sprejel
ostavko mornariškega ministra Josipa Si-
rianija in letalskega ministra maršala Ita-
la Balba ter državnih podtajnikov v obeh mi-
nistrstvih Russa in Riccarda. Mornariško in
letalsko ministristvo je bilo začasno pover-
jeno ministrskemu predsedniku Mussoliniju.
Za državna podtajnika sta bila imenovana
general Valle v letalskem ministristvu, ge-
neral Cavignani pa v mornariškem. Maršal
Balbo je imenovan za guvernerja Eritrije
kot naslednik maršala Badoglia.

Nadalje je italijanski kralj imenoval tudi
osem novih senatorjev, vse iz vrst generali-
tete. Imenovani so bili: armadni generali
Donat Etna, Ivan Gherzi in Scipio Scipioni,
admirali Angel Conz, Gino Ducci, Ernest
Burzagli in Anton Foschini ter letalski ge-
neral Peter Picco. Že pred dnevi je bilo ime-
novanih za senatorje 12 generalov in admi-
ralov, sedaj pa je 8 novih.

Med tem v italijanskem vojnem minist-
ristvu nadaljujejo priprave za reorganizaci-
jo italijanske narodne obrambe. Po navodi-
lih ministrskega predsednika Mussolinija je
državni podtajnik v vojnem ministristvu ar-
madni general Baistrocchi izdelal potrebne
načrte, pomagala pa sta mu šef generalnega
štaba fašistične milice general Teruzzi ter
tajnik fašistične stranke Ahil Starace. Po teh
načrtih naj bi se predvsem ustanovilo skup-
no ministristvo za narodno obrambo, ki pa
naj bi se mu pridružile tudi vse ostale bor-
bene fašistične organizacije v državi. Fa-
šistična stranka ima namreč po svojem statu-
tu tudi nacionalno milico, ki je sedaj pod-
rejena notranjemu ministristvu. Milica naj bi
po novih načrtih prešla pod upravo minist-
ristva za narodno obrambo. Počasi naj bi fa-
šistične vojne sile evolucionarno regeneri-
rale v smislu načel fašističnega režima vso
italijansko vojsko.

Poset Göringa v Rimu

Pruski ministrski predsednik ima nalogo, da doseže
zboljšanje italijansko-nemških odnošajev

Berlin, 6. novembra. s Berlinske politi-
čne kroge je silno presenetila vest, da je
pruski ministrski predsednik Göring zadnji
teden pred ljudskim glasovanjem, torej v
volilni kampanji, v kateri je živahno so-
deloval, odpotoval k Mussoliniju v Rim.
Nihče ne dvomi, da bo Göring sprejel
ministrski predsednik Mussolini in skoraj
splošno spravljajo njegovo pot v zvezo z
močno izpremenjenim razpoloženjem, ki so
je pokazalo v Italiji in pri Mussoliniju sa-
mem nasproti Nemčiji. Ker velja Göring
za narodnega socialista, ki najbolj pozna
italijanske razmere, smatrajo, da je bil
najbrže zaradi tega odposlan v Rim, da bi
poskrbel za izboljšanje nemško-italijanskih

odnošajev. V Berlinu so zlasti razočarani,
ker je Italija opustila vsako iniciativo v
razorožitvenem vprašanju.

Rim, 6. novembra. s. Popoldne je pri-
šel na rimsko letališče v Centocelle pru-
ski ministrski predsednik Göring v spre-
stvu hesenskega princa Filipa, zeta italijan-
skega kralja in pruskega državnega podta-
jnika v ministrskem predsedništvu Körner-
ja. Na letališču so ga sprejeli državni po-
tajnik v zunanjem ministristvu Suvich, no-
vi državni podtajnik za letalstvo Valle,
osobje nemškega poslanstva ter mnogi
višji uradniki italijanskega zunanjega mi-
nistristva in višji letalski častniki.

Japonska agresivnost

Vpad japonskih letal na rusko ozemlje — Ustano-
vitev nove japonske letalske baze proti Ameriki

Moskva, 6. novembra. d. Kakor poročajo
iz Vladivostoka, so 2. t. m. preletela japo-
nska vojaška letala rusko ozemlje ob zahod-
ni obali Amurskega zaliva ter dospela 25
do 30 km daleč preko meje. Med letali je
bilo 8 poizvedovalnih in eno bombno. Vest,
da je cela eskadrila japonskih letal prele-
tela mandžarsko-sibirsko mejo, je izzvala
v tujakšnih krogih silno vznemirjenje.
Vladni krogi naglašajo, da se je doslej že
večkrat dogodilo, da je kako japonsko le-
talo preletelo rusko mejo, tokrat pa je prvi
primer, da je vdrla nad rusko ozemlje cela
eskadrila vojnih letal.

London, 6. novembra. Č. Listi so danes ob-
javili službena poročila iz Tokija, da bodo
japonske oblasti zgradile veliko letališče
na otoku Saipanu, ki leži sredi skupine Ma-
rijanskega otočja. Marijansko otočje je bilo
prej nemška kolonija, sedaj pa je pod japo-
nskimi mandatom. Kakor zatrjujejo japonska
poročila, bo služilo letališče za proučevanje
meteoroloških razmer, ribarstva in končno
za prometne zveze med otočjem in Japon-
sko. Kljub tem zagotovilom je ta vest izzvala
v ameriškem pa tudi v londonskem tisku
veliko vznemirjenje.

»Daily Telegraph« poudarja, da bo letali-
šče na Saipanu nedvomno izzvalo hude po-
litične zapletitve, Saipan je namreč za Japo-
nce v prvi vrsti velikega strateškega po-
mena, ker je Marijansko otočje v danem
primeru lahko nepremagljiva ovira sovražni
mornarici na poti od vzhoda proti zapadu
Tihnega oceana. Z otočja se lahko prepreči
sleheri napad ali blokada kake vzhodne
azijske države. Saipan leži nasproti ameri-
ški pomorski bazi na otoku Guam in je le
1500 km oddaljen od otočja Fidži, ki ga
upravljajo Zedinjene države. V danem pri-
meru bo mogoče Japoncem preprečiti do-
hod ameriških ladij na otoke Fidži. Zaradi
tega se bodo Zedinjene države nedvomno
uprle izvedbi japonskega načrta. Ameriški
otok Guam predstavlja najvažnejšo pre-
dstražo ameriške vojne sile in je za Ameri-
čane izrednega pomena v primeru kake
komplicacije na Daljnem vzhodu. Ob za-
ključku poudarja londonski list, da je dobila
Japonska mandat nad Marijanskim otočjem
z obveznostjo, da ga ne bo utrievala.

London, 6. novembra. d. Po poročilu lista
»Sunday Express« je japonska mornarica

Čsl. državni proračun

Praga, 6. novembra. s. Vlada je danes
predložila poslanski zbornici državni pra-
račun za l. 1934. V svojem ekspozeju je
izjavil finančni minister dr. Trapl, da je
vlada v glavnem stremela za tem, da bi
kljub težkim razmeram v vseh okoliščinah
zavarovala ravnostitev v proračunu, ker je
s tem podano najboljšje jamstvo za stabil-
nost valute. Novi proračun izkazuje 7630
milijonov Kč izdatkov in 7631 milijonov
Kč dohodkov ter se potemtakem zaključuje
s prebitkom milijona Kč. Redukcija v
proračunu izdatkov znaša v primerih s
prejšnjim letom milijardo Kč ali 11,6 od-
stotkov. Novo uvedena vojaška taksa se
bo pobirala od oseb, ki so oproščene voja-
ske službe in je preračunana na 35 milio-
nov Kč. V proračunu je bilo prvič doseže-
no ravnostitev samo z redukcijo izdatkov.
Efekt znižanja osebnih izdatkov znaša 400
milijonov Kč. Finančni minister je izjavil,
da je letos najbrže že dosežena najnižja
točka v knji. Vlada bo morala v bodoče
ustvariti pogoje za razširjenje gospodar-
skih odnošajev z moztvom, v prvi vr-
sti pa si bo prizadevala rešiti problem cen
za najvažnejše predmete za vsakdanjo ra-
bo. Prav tako bo vlada proučila tudi mož-
nost kreditnih olajšav in smatrala za eno
prvih in najvažnejših vlog, da povolno
reši gospodarski problem med državami
Male antante.

Občinske volitve v Bolgariji

Sofija, 6. novembra. AA. Včeraj so bile
izvršene v popolnem miru in redu občins-
ke volitve v kakih 20 mestih in 300 kmet-
skih občinah v Bolgariji. Volitve so bile
pretežno krajevnega pomena in predstavl-
jajo uspeh strank Narodnega bloka. Šte-
vilo komunističnih glasov je znatno padlo.

stanek dr. Beneša z Dollfusom je bil
povod za italijansko kritiko in v Avstri-
ji sami je oboževatelj fašizma Starhen-
berg — bodisi iz lastne iniciative, bodi-
si na migljaj z juga — čutil potrebo, da
v javnem govoru dementira vsako mož-
nost skupnega postopanja s severnim so-
sedom.

Živiljenjski interesi Balkana in Sred-
nje Evrope zahtevajo, da njih države
odločitev v svojih zadevah vzamejo sa-
me v roke in se otresejo varstva od zua-
naj. Zdi se, da to spoznanje prodira in
vsaj večji del balkanskega tiska raz-
odeva voljo za pozitivno sodelovanje v
smeri, kakor se razvija po iniciativi iz
Sinaje.

Razsodba v vohunskem procesu v Beogradu

Podpolkovnik v pokoju Lujo Mičić obsojen v smrt
na večalih, en obtoženec na dosmrtno ječo, eden pa
je bil oproščen

Beograd, 6. novembra M. Danes ob 16.
je bila pred državnim sodiščem za za-
ščito države objavljena javno razsodba
v procesu proti Luju Mičiću in tovari-
šem zaradi zločina vohunstva v korist
dveh tujih držav. O tem se je vršila
glavna razprava od 23. do 29. oktobra
in je bila v interesu državne varnosti
izključena javnost. Obsojeni so bili:

1. Lujo Mičić, podpolkovnik v po-
koju, na smrtno kazen, ki se izvrši z
obesjenjem.

2. Friderik Červenka, avstrijski
državljan in major v pokoju, na dosmr-
tno ječo in trajno izgubo častnih pravic.

3. Avgust Furlani, zasebni uradnik
in kapetan v ostavki, na 20 let ječe in
trajno izgubo častnih pravic.

4. Mane Streicher, letalski kape-
tan v pokoju, na 10 let in 6 mesecev je-
če ter trajno izgubo častnih pravic.

5. Kamilo Serragli, italijanski drž-
avljan in trgovec, na 10 let ječe, trajno
izgubo častnih pravic ter po izvršeni
kazni na izgon iz kraljevine Jugoslavi-
je za vedno.

6. Edmund Weiss, italijanski držav-

ljan in trgovec na 5 let ječe, 5 let iz-
gube častnih pravic in po izvršeni kazni
na izgon iz kraljevine Jugoslavije za
vedno.

7. Oskar Raunacher, administra-
tivni kapetan v pokoju, na 2.400 dinar-
jev globo.

8. Raul Raunacher, administra-
tivni kapetan v pokoju, na globo 1.200
dinarjev.

9. Anton Velikonja, pehotni ma-
jor v pokoju, na globo 3.000 Din.

Oproščen je bil Karlo Lalić, podpol-
kovnik v pokoju.

Prvih šest obtožencev je bilo obsoje-
nih po § 42. vojaškega kazenskega za-
kona, Weiss kot pomočnik Streicherja,
Oskar in Raul Raunacher ter Velikonja
po § 114. k. z., ker niso prijavili pri-
stojnim oblastem informacij o ukrepih
obsojenega Červenke pred izdajo poro-
čil tujim zaupnikom o vojaški obrambi
naše države. Vsem obsojencem razen
Červenki in Mičiću se vstjeje preiskovalni
zapor. Vsi so bili obenem obsojeni na
solidarno kritje stroškov, ki se progla-
šajo za izterljive.

Trgovinska pogajanja z Italijo

Odhod naše delegacije v Rim — Pogajanja bodo
odločilnega pomena za izvoz naše živine

Beograd, 6. novembra. AA. Kakor znano,
je italijanska vlada zahtevala lani revizijo
carinskih postavk o naši živini in živinskih
proizvodih, ki se že od l. 1924., ko se je
sklenil sedanjí trgovinski dogovor, niso iz-
premenile. Revizijo je Italija motivirala s
potrebo po okrepitevi zaščite domače pro-
izvodnje, mi smo pa nanjo pristali, čeprav je
povečana carina dosegla znatno višino. Se-
daj je Italijanska vlada ponovno prosila za
novi revizijo, ker se je pokazalo, da doma-
če cene živine in živinskih proizvodov še
vedno ne ustrezajo.

Ker bo od možnosti pristanka na novo
zvišanje carin v glavnem odvisen naš bo-

doči izvoz živine, mesa in drugih živinskih
proizvodov v Italijo, ki je bila doslej glav-
ni kupec tega našega blaga, bodo pogajanja
za to revizijo odločilnega pomena za bodoči
razvoj naših trgovinskih odnošajev z Ita-
lijo.

Našo delegacijo za pogajanja o reviziji
bo vodil g. Milivoj Pijta, načelnik ministri-
stva za trgovino in industrijo, njena člana
bosta dr. Ljudevit Prohaska, načelnik kmet-
ijskega ministristva, in dr. Milan Lazarević,
nač. min. za trgovino in industrijo. Delega-
cije pa g. Boško Gjorgjević, pristav mi-
nistristva za trgovino in industrijo. Delega-
cija je nocoj odpovala v Rim.

Razorožitvena debata v angleški zbornici

Priprave za nadaljevanje razorožitvenih pogajanj

Zeneva, 6. novembra. s. Tajništvo Dru-
štva narodov sporoča, da je Henderson do-
stavil članom predsedništva razorožitvene
konference začasno besedilo angleškega
osnutka konvencije z uvoščevanjem izpra-
minjalnih predlogov, ki so bili sprejeti
pri prvem čitanju. Na ta način bo lahko
predsedništvo na svoji seji dne 9. novem-
bra ukrenilo vse potrebno za sestavo be-
sedila za drugo čitanje, ki ga namerava
predsednik predložiti glavnemu odboru
razorožitvene konference še pred njegovim
sestankom dne 4. decembra.

London, 6. novembra. AA. Jutri se e-
staneeta obe zbornici angleškega parlamen-
ta. Sedanje zasedanje bo trajalo do petka
prihodnjega tedna. Nato bo 21. novembra

angleški kralj otvoril novo zasedanje. Jutri-
nja seja bo posvečena valiki debati o raz-
oročitvi. Pred debato bo zunanji minister
sir John Simon poročal o položaju in o po-
litiki, ki jo je v tem vprašanju vodila v
zadnjem času angleška vlada. V debato bo
dodali govorja opozicije George Lanebu-
ry, sir Herbert Samuel, sir Avstin Cham-
berlain in Lloyd George. Jutrišnje seje so
bo udeležili tudi predsednik razorožitvene
konference Artur Henderson, ki je bil ne-
davno izvoljen za poslanca pri naknadnih
volitvah v Clayversonu. Delavska stranka je
sklenila, da bo najprej poslala Simonovo
poročilo o zunanji politiki in da bo šele
nato sklepala o tem, ali naj postavi vpraša-
nje zaupnice.

Dollfusovo čiščenje

Dunaj, 6. novembra. Č. Na sestanku za-
stopnikov krščanske socialne stranke v Ce-
lovcu je zvezni kancelar Dollfuss poročal,
da bo vlada v kratkem imenovala komi-
sarja za uradništvo. Kancelar je poudaril,
da je avstrijsko uradništvo v splošnem si-
cer prežeto s tradicionalnim duhom zve-
stobe in čutom dolžnosti napram domovi-
ni, da pa je vendar nekaj uradnikov, ki o
skrivali proti državi. Naloga novega ko-
misarja bo zato, da očisti vrste avstrijs-
kega uradništva. Dollfuss je v svojem go-
voru izrazil tudi upanje, da se bo končno
tudi delavstvo iztrežnilo in zapustilo svo-
je dosedanje strankarsko vodstvo na Du-
naju.

Bivši podkancelar Winkler je imel v
Haimburgu govor, v katerem je naglasil,
da je prišel čas za vrnitev Avstrije v nor-
malne razmere. Normalni razvoj avstrijs-
kega javnega življenja se da doseči le
tako, da se ustava na legalni način retor-
mir. Naša pot, je izjavjal govornik, mora
teči po sredi, ker smo mišljenja, da more
le taka politika, ki je daleč od vseh ekstre-
mov, odpraviti spore in zatreti medseboj-
no sovražstvo. Zaradi tega smo nasprotniki
heimverhovcev, ki si hočejo priboriti vso
oblast.

Boikot nemškega blaga v Angliji

London, 6. novembra. d. Nad 500 dele-
gatov ki so zastopali 150.000 židov iz vseh
krajev države se je včeraj sestalo v Lon-
donu na konferenci, na kateri so sklenili
boikot nemškega blaga. Pozvali bodo vse
žide v angleškem imperiju, naj ne kupi-
je in uporabljajo nemškega blaga, do-
ker se »dreka« v Nemčiji židom držav-
ljanske pravice in enakopravnost.

Smrt Andreja Ljapčeva

Sofija, 6. novembra. p. Danes ob 18.30
je umrl bivši ministrski predsednik An-
drej Ljapčev, eden izmed najuglednejših
bolgarskih državnikov in vodja bolgarske
nacionalistične politike.

Andrej Ljapčev se je rodil leta 1866.
Studiral je v Curihu, Berlinu in Parizu. Že
v mladih letih se je posvetil političnemu
življenju. V sobranje je bil izvoljen prvič
l. 1908. V demokratskih vladah je vodil
resore poljedelstva, trgovine in financ. Le-
ta 1926 je postal ministrski predsednik.
Po zmagi Narodnega bloka se je umaknil
iz političnega življenja.

Stavkovni pokret med bolgarskimi uradniki

Sofija, 6. novembra. AA. Včeraj se je
vršila velika javna protestna skupščina
državnih in samoupravnih uradnikov, ki jo
je sklicala zveza strokovnih uradniških
društev. Vsi govori so slikali slabo gmo-
tanje uradništva, ki že več mesecev ne
dobi plaš, in našli nešteto primerov
za dokaz, da je v upravnih državni in sa-
moupravni politiki zavladalo nezno-
strankarstvo, ki škoduje interesom države
in samoupravnih teles. Govorniki so ape-
lirali na zaščito vrhovnega ustavnega fak-
torja proti takšnemu stanju in je skupšči-
na na njihov predlog sprejela resolucijo
v kateri zahteva, da se uradniška stalnost
zajamči z zakonom. Med zborovanjem o-
metali z balkona letake, ki so pozivali
uradnike k proglasitvi splošne stavke.

Fuzija angleških paroplovnih družin

London, 6. novembra. AA. Liverpoolski
dopisnik lista »Daily Mail« napoveduje
skorajšnjo fuzijo velikih paroplovnih družin
»Cunard Line« in »White Star Line«. Fu-
zija je v načelu že gotova, urediti je tre-
ba le še nekatere podrobnosti.

Naši kraji in ljudje

Moderna ljudska prosveta

Blizu 800 delegatov, ki so zastopali 337 prosvetnih društev, je v nedeljo došlo v Ljubljano na občni zbor Zveze kulturnih društev. Tolikšna častna udeležba poudarja pomen kulturne prosvete v našem življenju. Zboru je dala zboru značaj krasne kulturne manifestacije, ki je dala nove smernice za bodočo prosvetno delo med Slovenci. O zboru je obširno poročalo ponedeljsko »Jutro«. Tu sledi govor tajnika ZKD dr. Mihelca o moderni ljudski prosveti:

Narodna prosveta obsega in tudi prosvetno delo ZKD ne sme biti omejeno na sedanjih časih, ampak mora biti del celotnega razvoja države, gošpodarskega in socialnega razvoja nevturalno in primitivno nasproti državnemu političnemu in svetovno nazorskim strujam. Delo ZKD in njenih članov je prosvetno, pri tem pa emmentno politično delo, kakor je na zadnjem obnem zboru ZKD poudaril minister dr. Kramer. Politično delo, a ne v smislu strankarskih razračunavanj in podpiranja partijskih taktik, ampak politično delo kot eden izmed razvojnih činiteljev, ki oblikujejo usodo in bodočnost naroda.

Prosvetno delo ZKD se mora otresti navičnosti onih, ki ne vidijo velikega pomena ljudske prosvete za vse naše javno življenje. Nevturalnost prosvetnega dela je stara metoda, ki se je postavila na staljši takozvanega znanstvenega svetovnega gledanja. To gledanje pa pušča v nemar najvažnejša vprašanja, ki v našem duhovnem in socialnem svetu igrajo največjo vlogo. To gledanje je povzročilo, da se je razvila zoper nevturalno prosvetno delo konfesionalna in marksistično svobodomiselna prosveta.

Prosvetno delo ZKD je že po svojem velikem ustanovitvi Gregorju Jerjavu od vsega spočetka zavrglo navično načelo nevturalnosti, kakor ga zavračajo danes na polju ljudske prosvete največji znanstveniki. Spominjam samo na znanega univ. prof. dr. Flitnerja.

Poleg konfesionalne in marksistično svobodomiselnosti prosvetnega delovanja postavlja ZKD kot veliko kulturno omrežje s svojim prosvetnim programom fronto nacionalne, sokolske, solidaristične prosvete bodisi na polju kulture, pojmovanja državne tvorbe, pojmovanja gospodarskega in socialno političnega sistema.

Zavedajoč se, da mora prosveta sodelovati s pozitivnimi činitelji, ki ustvarjajo danes kulturno, socialno in politično bodočnost naroda, je njena zgodovinska naloga, da s prosveto poglubi in razširi smisel za nacionalno skupnost in za socialni solidarizem.

Naš narod potrebuje kakor nikoli doslej baš v teh težkih časih duhovnega in socialnega pesimizma ognjišča zdravega optimizma. Ta ognjišča so vsa naša društva, ki tvorijo veliko kulturno omrežje. Vse to omrežje, pa ne sme dovajati ljudstvu le običajnih kulturnih in duhovnih dobrin, ampak je predvsem njegova naloga, da oblikuje in ustvarja nacionalno in solidaristično voljo in idejo.

V tem smislu, na popolno avtonomnem prosvetnem področju nosi program ZKD značaj kulturne politike. Vsaka ljudska prosveta, ki je neko gibanje, usmerjeno z gotovim smotrom in v katerem je dinamičnost in pokret, je kulturna politika. Kulturna politika in ljudska prosveta sta pri vseh narodih važen političen činitelj. Ona dvigata poedincu in narodnemu kolektivu nacionalno in družbeno zavest in odgovornost. To gibanje pa je osebno danes velikega pomena, da privede narod in mladino k pravilnemu pojmovanju vseh naših težkih problemov in da ga zavaruje pred napačnim gledanjem problemov.

Tako ekstenzivno kulturno politično in

prosvetno delo ima svojo dobro stran, da ustvarja kolektivno edinstvo, da grupi ljudi v kratkem času vcepi s propagando neko miselnost, ki je potrebna ne iz osebno vrednostnih potreb, ampak iz gospodarskih, političnih in družabnih razlogov. V življenju naroda nastajajo stalno situacije, ki je v njih nujno potrebno, da tudi narodna prosveta pripravljajo ljudi, narod, razred, sloj, da sprejme določeno miselnost vase. Nobena moderna družabna politika ne more obstajati brez javnega mnjenja. Za vsako državo in drugo politiko je potrebno, da eksistira neko javno mišljenje. To je eno.

V drugi vrsti pa je nujno potrebno, da ima prosvetno delo tudi svojo notranjo stran, da se to javno mnjenje poglubi tudi v notranjost. Prosvetno delo mora biti tudi intenzivno in zgrajeno na modernih načelih delovne pedagoške šole. Tudi tam, kjer imajo kulturno politični smotri v prosvetnem delu prednost, mora narodna prosveta temeljiti na intenzivnih metodah, če hoče imeti trajni učinek. Smotri vsakega prosvetnega dela, ki služi delavskim, poklicnim in drugim organizacijam, so resnični le, če jih je sprejelo spoznanje in razum. Poleg trenutne propagande izvestne državne, socialne, etično-sokolske ali družabne miselnosti in mehaničnih metod mora pristopiti prava vzgojna metoda, katere namen je notranje spoznanje. Kajti vsako spoznanje, ki hoče imeti trajne vrednosti, mora izvirati iz svobodnega mišljenja človeka; to pa je možno le tam, kjer se vrši prosvetno delovanje v intenzivni meri.

Poleg opisanih dveh važnih načel, ki naj vodita vsako prosvetno delo, naj bo to konfesionalno, marksistično ali ZKD, je treba omeniti še tretje načelo: o vsebini narodne prosvete.

Moderno pojmovanje vsebine in predmeta prosvetnega dela se popolnoma loči od naziranja prostovoljne narodne prosvete v preteklosti.

Staro pojmovanje je baziralo na misli splošne izobrazbe; ta motiv izvira iz dobe Goetheja in z njim združene duhovne aristokracije. Ideal je bil poznavanje klasičkov, rastlinstva in drugega.

Sodobna ljudska prosveta pa razširja in poglublja predvsem poznavanje drugih pojavov, ki se pojavljajo v novih socialnih in življenjskih razmerah okoli sodobnega človeka. Zaradi socialne družabne, gospodarske in politične strukture je postavljen sodoben človek v mnogo situaciji, glede katerih sta premalo skrbela bodisi šolska izobrazba mladine ali pa poklicna strokovna izobrazba. Narodna prosveta, ki poleg ljudske šole in univerze prosveta narod in sicer predvsem odrasle ljudi, mora imeti mnogo bolj praktični značaj kakor stara narodna prosveta. Ne praktični značaj v tem smislu, da služi poklicni izobrazbi. Gre za praktičnost, ki stoji v službi duhovnega in socialnega življenja narodovega. Praktičnost je v tem, da mora narodna prosveta izobraževati n. pr. o higijeni, o oskrbi otrok, o soudeinstvanju na političnem delavsko društvenem življenju in v kulturnem svetu, o pomenu državljske vzgoje itd.

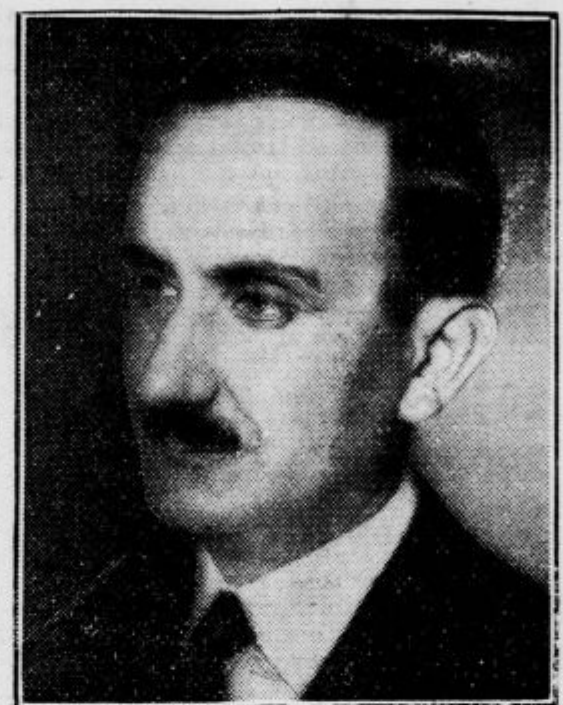
Cilj moderne narodne prosvete je, da izobrazbi narod, da lažje obvlada življenje.

ske naloge, pred katere ga stavlja razvoj družbe, gospodarskega procesa in države. Osebito danes, ko poklici ne izčrpajo življenjske naloge docela. Mnogi opravljajo samo pridobitno delo, toda nimajo nobenega poklica, na drugi strani pa so poklici zaradi racionalizacije dela in delitve dela zelo skrajšani, in zmehanizirani, tako da ne izčrpajo volje človeka, ki stremi po delu in ustvarjanju. Narodna prosveta odkriva in odpira drug delovni svet, ki se izraža v službi za delavski pokret, za državno politiko, za zadrugištvo, za socialna vprašanja.

Povsod se danes priznava, da so načela narodne prosvete druga in da ne morejo biti več taka, kakor so veljala doslej. Niti načelo nevturalnosti, niti načelo primitivnosti in nepraktičnosti ne držita več v mednarodni prosveti.

Komur bi bilo to nejasno in bi zameril, če hoče ZKD iti v tej smeri, naj pogleda po svetu, naj sliši mednarodne konference o svobodni narodni prosveti odraslih, pogleda naj znanost!

Milan Antič, novi minister dvora

Kakor smo poročali v nedeljo, je bil imenovan za novega ministra dvora g. Milan Antič, ki je bil (* 1892 v Zaječaru) daljšo dobo v diplomatski službi, a za vršila dolžnosti ministra dvora je bil imenovan ob koncu leta 1932.

Vojna in okupacijska škoda

Ljubljana, 6. novembra. Gospodarski odsek ljubljanskega sreskega odbora JNS je dobil že na en sam poziv tako veliko število prijav, da ne more vsakega posebej odgovoriti; zato bomo zadnje važnejše podatke in navodila priobčali po potrebi v »Jutru«.

Skoraj vsi oškodovanci se pritožujejo, da so svoje zadeve že izročili različnim društvom, dosegli pa niso popolnoma nič. Ker tudi druge akcije in intervencije niso nič zalegle, ni čudno, če je večina postala že skrajno skeptična. — Poudarjamo, da gre gospodarskemu odseku predvsem za to, da dožene, kje je krivda na dosedanjem zavlavljanju. Čim se to dožene, se bo interveniralo pri merodajnih činiteljih, da nemudoma pristopijo k rešitvi in da po tolikih neuspešnih konferencah in komisijah vendarle likvidirajo to, v neskončnost zavlavljanje zadevo. Če pa to ne bo uspelo, bo gospodarski odsek prizadete obvestil o vzrokih, bodisi po časopisju, ali pa v posebnih dopisih.

Tisti, ki osekude škodo še niso prijavili s potrebnimi podatki vred, naj to nemudoma store, da bodo zbrani podatki za enotni nastop popolnejši. Predvsem pa ponovno opozarjamo, da naj navedejo tudi podatke: kdaj in po kom je bila škoda cenjena in kateri oblasti je bila vložena prošnja za odškodnino. Tisti, ki škodo niso prijavili nobeni oblasti, težko da bi mogli kdaj svoje pravice uveljavljati.

Tragična smrt mladega učitelja

Knjaževac, 6. novembra. V dneh, ko se spominjamo mrtvih, mnogi še bolj občutijo svoje težave. Zato je baš v tem času vsako leto največ begov iz življenja. Obupal je tudi učitelj Milovan Nerat, ki je služboval na osnovni šoli v vasi Krenti blizu Knjaževca. V ponedeljek 30. oktobra popoldne si je poglavl v glavo revolversko kroglo in ko so v njegovo stanovanje prihiteli najprej neki sosede in pozneje tudi zdravnik, je bil sicer še živ, a brez zavesti. Z avtomobilom so ga takoj odpeljali v bolnišnico v Zaječaru, umrl pa

Najrajši imam težko delo!

W.12-33

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

Je že drugo jutro, ne da bi se bil prej zavedel. Zapustil je tri pisma, in sicer ženi, šolskemu upravitelju in staršem, ni pa v teh pislih navedel nobenega pravega vzroka svoje tragične smrti. Pisal je samo, da se umakne iz življenja in da želi, da bi bila njegova žena srečna.

Nesrečni Nerat, doma iz Slovenije, se je pred šestimi meseci poročil z mlado učiteljico, ki je nameščena na sosednji osnovni šoli 6 do 7 km daleč okraj planine Tresibaba. Ves čas po poroki se zakonca sploh nista videla in je Nerat prebival v borni sobici, kjer je imel kar na tleh bomo slamačajo za svoje ležišče. Bil je dober učitelj in je vse pretresla njegova nenadna, tragična smrt.

Uradniki, upokojenci in invalidi

po statističnih pregledih finančnega ministrstva

Beograd, 6. novembra. Finančno ministrstvo je že lani uvedlo važno statistiko o uradnikih, upokojenih in invalidih. Ta statistika je potrebna pri sestavljanju vsakoletnega državnega proračuna. Prvi statistični pregled je že izdelan in sicer na temelju proračuna za leto 1933-34. Podatki so bili zaključeni s 1. julijem letošnjega leta. Na prvem mestu v pregledu je 27 ministrov in banov, potem 54.796 uradnikov, 15.352 uradniških pripravnikov, 34.974 zvančnikov, 11.075 služiteljev, 38.601 kontraktualnih in honorarnih nameščenecv in dnevnicarjev, 2255 nepredelanih nameščenecv, 10.107 častnikov in vojaških uradnikov, 39.933 podčastnikov in orožnikov. Skupno število državnih uslužbenecv iznaša 207.130.

Državni uslužbenici pri bankah upravah pa so po strokah razdeljeni takole: na prosvetno ministrstvo jih odpade 30.324, na notranje zadeve 7814, na finančno ministrstvo 9, na ministrstvo za zgradbe 2627, na ministrstvo za kmetijstvo 583, na ministrstvo za trgovino in industrijo 324, za šume in rudnike 286, na socialno politiko in narodno zdravje 1718. Vseh državnih uslužbenecv pri bankah upravah je 43.685. Stanje upokojencev s 1. julijem pa je bilo naslednje: glavna državna blagajna je imela 7821 upokojencev, ki so prejeli na leto 176.302.846 Din. Državna hipotekarna banka ima 85 upokojencev z letnimi prejemki 948.240 Din. Finančna direkcija Ljubljana 9467 upokojencev z letnimi prejemki 155.606.532 Din. Direkcija Zagreb 14.468 upokojencev s prejemki 242.918.316 Din itd. Skupno število upokojencev znaša 60.402 z letnimi prejemki 1.020.699.326 dinarjev.

Poleg državnih uslužbenecv, ki dobivajo prejemke iz državnega proračuna, a službujejo pri bankah upravah, imajo banke uprave tudi svoje uslužbence in za nje svoje posebne proračunske izdatke. Skupno število takih banovinskih uradnikov iznaša 2056, uradniških pripravnikov 1051, zvančnikov 372, služiteljev 428, dnevnicarjev in pogodbenih uslužbenecv pa 7868. Vseh skupaj je 11.878. Banovine pa imajo tudi svoje upokojence. Vseh skupaj je 699 s skupnimi letnimi prejemki 7.661.820 Din. Na dravsko banovino odpade 85 upokojencev z letnimi prejemki 697.615 Din.

Invalidov pa je bilo letos 1. julija skupaj 70.788, ki so prejeli na osebnih in rodbinskih prejemkih iz državne blagajne 103.490.835 Din. Na ljubljansko finančno direkcijo odpade 5234 invalidov, izdatki za nje na znašajo letno 9.017.772 Din.

Statistični pregled ima še razne tabele glede državnih uslužbenecv po skupinah, nadalje pa podrobn pregled ter rekapitulacijo osebnih in materialnih izdatkov v državnem in v banovinskih proračunih.

Želodčne bolečine, pritisk v želodcu, gniloba v črevesu, žolčanat okus v ustih, slaba prebava, glavobol, težak jezik, blede barva obraza izginejo čisto po večkratni uporabi naravne »Franz Josefove« grenčice s tem, da jo izpijemo kozarec, preden ležemo spat. Specialni zdravniki za bolezni v prebavilih izjavljajo, da je »Franz Josefova« vodo toplo priporočati kot v tem namene služuče domače zdravilo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Davna preteklost se razkriva

Veliki uspehi Muzeja Južne Srbije

Skopje, 6. novembra. Muzej Južne Srbije se že tri leta bavi s raziskavanjem področja okrog vasi Suvodol blizu Bitolja. Ugotovljeno je, da je tudi okrog tega kraja veljavno arheološko področje, ki je zelo podobno že svetovno znani stobskemu področju. Naključje je hotelo, da so tudi v Suvodolu kakor v Stobli nalešli najprej na ostanke starokrščanske bazilike in da so potem iz mnogo starejših plošč, ki so bile vzdane v cerkveno zidovje, z gotovostjo sklepali, da so na sledu mnogo starejši naselbini. V sami cerkvi so našli velik žrtvenik z grškimi napisli. Poleg tega žrtvenika so našli še razne druge ostanke iz poganske dobe in bo vse to v najkrajšem času rekonstruirali naš znani arheolog dr. Nikola Vulić. Mnogo fragmentov iz starorimskih in grške dobe pa so našli tudi v zemlji, ki je pokrivala ostanke starokrščanske bazilike. Med najlepšimi letošnjimi najdbami je torzo boginje Diane. Vidi se, da je ta umetniška skulptura že razbita prišla v zemljo, iz česar se sklepa, da je postala žrtev nekega velikega prevrata v stari naselbini.

Naš ožji rojak g. dr. Mesesmel, ki ima velike zasluge pri arheoloških odkritjih v južnih krajih, je prepričan, da bodo nadaljnja raziskovanja spravila na dan zanimive ostanke treh kulturnih dob. Prva doba je poganska, druga pa od tedaj, ko se je krščanstvo vsidralo na razvalinah poganstva. Tretja faza pa je barbarska, ki je uničila vse kulturne ostanke paganov in kristjanov. Tretja doba je zapustila samo veliko število grobov z raznimi predmeti iz bakra in brons ter z nakliti iz kosti in stekla. Dosedanje najdbe izdajajo sledove velike starodavne naselbine. Sistematično raziskovanje bo dalo odgovor na vprašanje, če niso to sledovi starorimske Heracleje.

Danes ob 4., 7¼ in 9¼ zvečer

Marija Jeritza poje arije

Verdija iz:

»Aldes in »Moč usode«

Leharja:

»Servus Wlena«

»Ti in jaz sva drug za drugega«

»Povej mi, kje se moja mamica«

žalostno,

»Čas naj zvenijo«

v vefilmu:

VELIKA KNEGINJA ALEKSANDRA

Marija Jeritza

Paul Hartmann, Leo Slezak, Szöke Szakall, Johannes Riemann. Glasba: Lehar

Kot dopolnilo: Nov »Foxov« zvočni teknik

Predprodaja vstopnic od 11. do 1½ 13. ure!

Elitni kino Matica
Telefon 21-24.

KULTURNI PREGLED

Ilion pred padcem

Turške kumare v Ljubljani

V nedeljo je narod v svojem Narodnem gledališču slavil svoj veliki dan. Bila je to bela vrana sredi črni dni: premiera je bila v drami in hiša je bila razprodana do zadnjega kotička. Prvič se je tokrat zgodilo, da je razen malega človeka prišel v teater v velikem številu tudi naš veliki človek, naša inteligenca, naša bolj ali manj oficielna družba, ki h kakšnim Shakespearejem in Cankarjem po navadi ne zahaja. Na večernem listu je bilo nekaj posebnega: Turške kumare.

Kako neki — bi se kdo vprašal — kako neki, da se najbolj bedne in najbolj bedaste komedije na svetu ne morejo baviti s nobenim drugim vprašanjem kakor s problemom zakonske nezvestobe, a problemom greha v ljubezni?

Odgovor na to vprašanje je čisto preprost: zato, ker v vseh moralnih registrih sveta ni bolj bednega, bolj zablaznega statuta, kakor je tista zapoved o zvestobi. Razpošljiš ale na vse štiri strani neba in poišči ga, kristalno dušo, učitelja Svilojeja, ki ni še tu spodrsnil! Če našega malomeščana niti s teorjem ne popraviš čez Talijani prag — burko o zakonolomu poišče gledat kar iz lastne iniciative; v teater poišče, da bo v akterjih, ki na odru uživajo slast in zadrego nezvestobe, videl Walschenmanna, ki je karikatura

njegovega lastnega obraza.

In kakšen paradoks! Vse tiste dobre, poštene, ničvredne ljudske igre in odreki komadi, ki jih s cunjjo za prah v roki lahko na kupe nametesh na vseh pozabljivih poljih kakšnega pozabljeneza antikvariata in ki obravnavajo ta velevažni, vesoljno zanimivi tema — vse te ničvredne igre imajo zmerom eno skupno odliko: njihova prijazna, dobro mišljena tendenca je obče spoštovani nauk, da se greh ne sme goditi, da katastrofe niso za mladino in da se mora zakonsko življenje nazadnje zmerom vrniti v normalni tir. Takšno in samo takšno tendenco mora imeti vsaka, tudi najbolj ničvredna komedija tega žargona, če naj bo vredna vsaj počen groš. Komedia, ki niti takšne tendence ne zmore iz sebe, je samo zabavni šotor na veleselju, zabavni šotor, v katerem vam po volji potrežajo s kakršnikoli največjim nesmišlom sveta.

Nesmišle — to je beseda. Čemu naj bi bile stvari smiselne, če so pa nesmišle, alogika in amoralna tista olimpijska anarhičnost, ki v nji človek našega miljeja vsaj kdaj pa kdaj lahko sprosti svojo bedno, uklenjeno, do zadnjega nerva zlezalizirano dušo?

Na Dnaju, je v parterju rekla gospa za menoj, so bile pa Turške kumare bolj pikantne. Pikantne? Ne vem. Samo to je brez dvoma govorba, da so te kumare svojim harmonom in svojim Montreposjem kjerkoli v

zapadni Evropi, ki vzdržuje s Carigradom bolj romantične stike kakor naš Balkan, bolj verjetne kakor pri nas. Te kumare pri nas ne gredo na nobeno polico, nobena ključa jih ne vzdrži. In mimo vsega, kar na njih niti estetsko niti moralno niti umsko niti nikakor ni dobrega: mimo vsega spravila ta komad s svojimi praznimi, iz trle zvitiimi, zlobnimi izmišljotinami čisto dostojne in pošteno ljudi ob dobro ime. Da bi kakšen naš Vrhek ali Picek imel kdaj na takšen način kakšnega opravka z odaliskami in barskimi plesalkami — to je laž, ki se komadu bere na zobeh, toda stare babnice bi bodo vendarle lahko kot najbolj zanimivo resnico raznašale okrog.

Gledališču, režiserju, igralcem — vsa čast. Zdi se ne utegnemo iekati krivca, zakaj je tako pri nas, da ena sama Turška kumara vrže blagajni menda več kakor deset Hamletov skupaj. Toda publikum je z nad vse energičnim plebiscitom postavil Turške kumare na svoj repertoar. Publicum vult decipi. Za kruh ideje in lepote ga nima, za cencese razmetuje denar. Režiserju in ansamblu vsa čast. S svojimi ekstemnimi oziraleci pred dostojno javnostjo navdse doleajo in z iasnim namenom opraviličbi se in hišo: niso zbijali odmrlih operetnih kvant, samo s pikirimi pripombami o neplačanih gažah, o redukcijah, o sanaciji gledališča, ki je ni od nikoder, so vzbujali smeh v ljudih.

Pa to seveda ni bil večer smeha. Ta večer igralci prav za prav niso nastopili. Igrale je občinstvo. Bil je večer tragike — tragike slovenskega igralca, tragika slovenske kultu-

re. In večer tragike bo ostal še celo tedaj, če bodo Turške kumare našemu gledališču v resnici vsaj toliko, kolikor je črna za nohtom, pomagale do rešitve.

Fri.

Konec literarne legende o Zofki Kvedrovi

V najnovejšem zvezku revije »Žena in dom« je objavila Mili Scholle - Zupančičeva članek »Ali je Zofka Kvedrova pisateljica tudi češko«. V vseh dosedanjih življenjepisih te naše, zares po krivici zapostavljene pisateljice, čije zbrano delo namerava izdati založništvo »Žena in dom«, čitamo trditve, da je Zofka Kvedrova pisala tudi češko. Znano je, da je v Pragi izšlo šest njenih v češčini natienjenih pripovednih knjig. Doslej smo smatrali, da jih je avtorica sama spisala češko in mnogi so občudovali njen jezikovni talent, tem bolj, ker vemo, da je pisala razen v materinem jeziku tudi še v srbohrvaškem in nemškem. Tej jezikovni razkosanosti so pripisovali krivdo za oblikovno, zlasti stilistično nedoznanost njenega dela.

Avtorica uvodoma navedenega članka je sedaj popravila napačno mnenje o češkem pisateljstvu pokojne Kvedrove. Dokazuje namreč, da je njene spise prevajala iz slovenskega rokopisa ga. Zdenka Haskova. Dykova, ki je bila takrat še dijakinja in Zofkina najintimnejša prijateljica. Ga. dr. Dykova — vdova slovečega češkega pesnika, publicista in politika Viktorja Dyka — je

pisala ge. Mili Scholle - Zupančevi pismo, ki v njem izrečno izjavlja:

»Zofka ni pisala češko. Bila je nadarjena za jezike, toda morala je preveč naglo stvarjati, da bi se utegnla katerim izmed njih priučiti (razen nemščini, ki se je učila od mladosti). Njena dela sem prevajala v češčino, toda tiskala so se kot original, zakaj Zofka je sodila o prevodih, da so dobri, a tudi iz finančnih ozirov sva to obe potrebovali.«

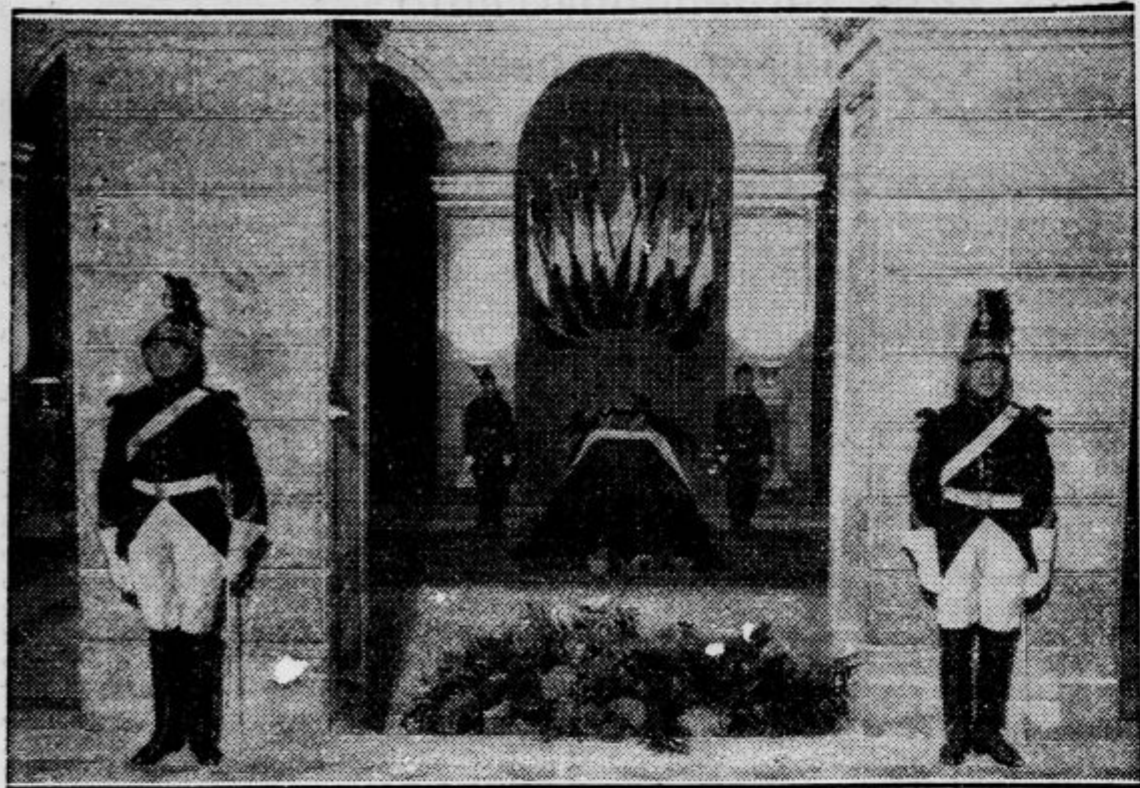
Tako je sedaj zadeva pojasnjena in Zofka Kvedrova izločena iz vrst čeških pisateljic. Ker pa najbrž niso ohranjeni originalni rokopisi njenih »čeških«, v Pragi izšlih spisov, bo treba te spise, ki seveda tudi izidejo v Zbranem delu, zopet prevajati, da preidejo v literarno zakladnico onega jezika, v katerem so bili prvotno spisani.

Kulturna prireditev v Črni mlaki

Kot 11. zvezek zbirke »Slovenske potice« ki jo izdaja Tiskovna zadruga v Ljubljani, je pravkar izšla nova, še ne »uprizorjena veseloigra pesnika in dramatika, ravnatelja ljubljanske drame Pavla Golie »Kulturna prireditev v Črni mlaki. Nova veseloigra je nekaka naša komedija zmešnjav. Dva Rusa se po naključju priklita v Črno mlako, kjer ondotni rodoljubi in vrli kulturni delavci pravkar pripravljajo mogočen sprejem prijatelja naroda, profesorja Nemca iz Prage. Brezposelna Rusa si izposodita obleko profesor-

Iz življenja in sveta

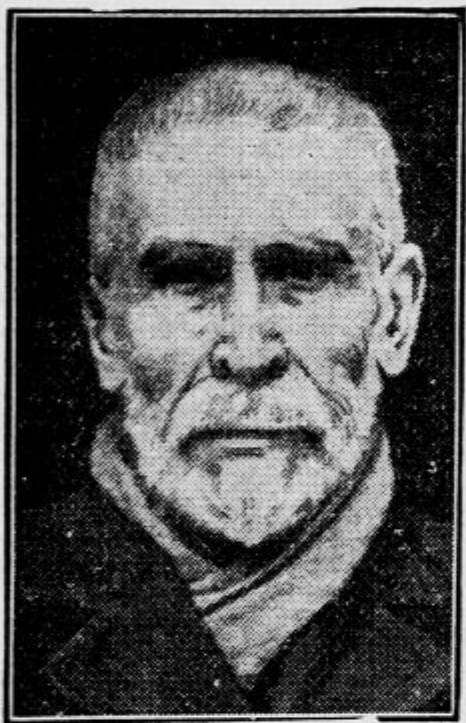
Painlevé na mrtvaškem odru

Časna straža ob trupu velikega francoskega državnika in učenjaka

Smrt zadnjega Pasteurjevega sodelavca

V Parizu je preminul prof. Roux

Profesor Roux

Vodja Pasteurjevega zavoda v Parizu, ki je umrl te dni skoraj istočasno z obema drugima znamenitima francoskima znan-

stvenikoma Painlevéjem in Calmettom, se je rodil 17. dec. 1833. v Confolensu.

L. 1878. je med visokošolskim študijem prišel za preparatorja v Pasteurjev laboratorij, ki ga ni več ostavil. Ze l. 1883., ko si je pridobil doktorat s tezo o pasji steklini, je postal podravatelj tega laboratorija, prevzel je potem eno izmed vodilnih mest v Pasteurjevem zavodu, ki ga je znameniti učenjak osnoval l. 1886. Ob Pasteurjevi smrti l. 1895. je postal podravatelj zavoda, od l. 1904. do svoje smrti pa je fungiral v njem kot glavni ravnatelj. Med tem je postal član pariške medicinske in nato znanstvene akademije.

Njegovo znanstveno delo je obširno. Kot Pasteurjev sodelavec je prispeval svoj veliki del k vsem sijajnim raziskovanjem o kužnih boleznih, zlasti o vranicnem prisađu, pasji steklini, omrtvičenem krču, legarju, goveji kugi itd. Največ pa je dal v področju raziskovanja davice, kjer je z Yersinom odkril davčni toksin, pozneje pa z Martinom in Chailouxom serum proti davici.

V tridesetih letih, ko je vodil Pasteurjev zavod, je bil svetovalec nešteti znanstvenikom in njegov vpliv na razvoj bakteriologije in moderne medicine je bil nemara še večji nego njegovo lastno raziskovalno delo.

Nemčija se pripravlja na bodočo vojno

Vlada podpira z ogromnimi vsotami podzemeljsko delo v mestih

Varnostne kleti proti napadom s plini mogoče ne spadajo neposredno v kategorijo oboroževanja za ofenzivno vojno, toda v meri, kakor jih gradijo sedaj v Nemčiji, nam le označujejo tisto mentaliteto v tretjem carstvu, ki je daleč od potrebne zaupanja v mir in plodonskejšega dela.

Vnanji svet se le malo zaveda, kakšen obseg zavzemajo te priprave, vna vsako eventualnost in kolikšen je materialni ter zakoniti aparat, ki je že na delu, da preuredi kletne prostore v nemških mestih in vlemestih za zaščito v primeru bodoče plinske vojne.

Posebno delaven je v tem pogledu Berlin, katerega stavbni strokovnjaki na vso moč rešujejo problem, kako bi se dala podzemeljska prežidava prestolniških poslopij izvršiti na naistotnejši in najcenejši način. Strokovnjaki cenijo število hiš, ki so jih v Berlinu za te svrhe že predelali, najmanj na tisoč, kar predstavlja sicer le en odstotek vseh berlinskih poslopij, a je vendarle ogromno število, če pomislimo, da se te delavnosti vrši komaj nekoliko tednov.

Te zaščitne kleti so opremljene bogato za vse eventualnosti. Sistem zračnih rogov in hermetično zapirajočih se prostorov skrbi za to, da morejo prebivalci preurejenih hiš pravočasno zbežati na varno in vzdržati krajši ali daljši čas pod zemljo. V posameznih kletih najdemo celo že anaraturre za proizvodnjo kisika, zaloge plinskih mask za vse stanovce in priprave, ki naj

omogočijo posameznim ljudem da morejo po opravih za druge stanovce na prsto, v primeru, da bi se strupeni plini ne hoteli razbiti dolgo časa.

Pod temi okoliščinami ni čudno, da ima pri oddaji stanovanj že danes veliko vlogo vprašanje, dali je poslopje zaščiten proti plinskemu napadu ali ne. In še manj je čudno, da pospešuje vlada na vso moč gradnjo varnostnih kleti. Med njene zadevne ukrepe je šteti n. pr. odredbo finančnega ministrstva z dne 10. oktobra t. l., ki določa, da plača država vsakemu hišnemu lastniku, ki primerno preuredi svoje kletne prostore, preko 70 odst. vseh izdatkov za takšne preureditve. Ti izdatki gotovo niso izredno veliki, toda če upoštevamo, kakšne pospeševalne posledice bo imela odredba finančnega ministrstva, si lahko mislimo, da mora nemški fiskus računati že sedaj z izdatkom ogromnih vsot.

V ostalem je to eden izmed novih potov za preskrbo brezposelnih z delom, s čimer nemška gospodarska statistika tako rada dela propagando za hitlerjevski režim.

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Deset let turške republike

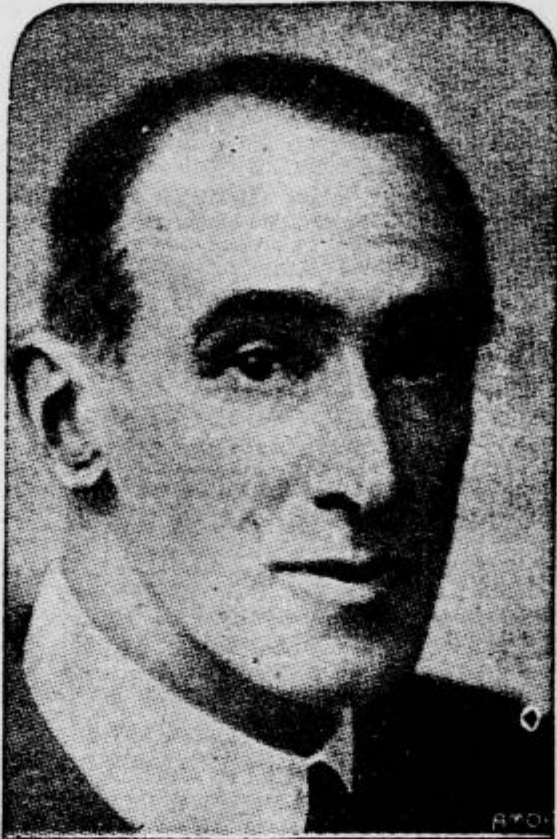

Prva izvirna slika uradnih svečanosti o priliki desetletnice obstoja turške republike. Na častni tribunali od leve proti desni: načelnik generalnega štaba Fevzi paša (z vojaško čepico), predsednik parlamenta Kavlîm paša, državni predsednik Kemal paša (s cigareto v roki) in ministrski predsednik İsmet paša

Sir John Fortescue †

Največji angleški vojaški pisatelj je umrl te dni v starosti 73 let, nekaj ur prej, preden je ostavil tiskarski stroj zadnje njegovo delo, knjiga njegovih spominov.

Fortescue se je že zgodaj posvetil stroki, ki jo pisatelj zgodovinarji precej zanemarjajo. Izbral si je proučevanje vojaške zgodovine in je tu ustvaril delo, ki mu ni par: »Zgodovina britske armade,« ki obsega v 13 knjigah 8600 strani in ki je izhajala

Sir John Fortescue

polnih 30 let, od l. 1899. do 1930. To delo ga je stalo več, nego je znašalo njegovo imetje in če bi ga kralj Edvard VII. leta 1905. ne imenoval za konservatorja Windsorskega gradu, bi ga ne zmagal.

Ves čas mu je stala ob strani tudi sveta žena, ki je delala dan in noč kot modna risarka, da je s svojim zaslužkom pomagala možu nadaljevati veliko delo. Zato ji je mož to delo na koncu zadnje knjige posvetil z ganljivimi besedami.

Ford in Roosevelt

V ameriških uradnih krogih je zbudila veliko presenečenje vest, da mlači Fordova družba odpusti za časno 45.000 delavcev in zapreti za sedem dni svojo tovarno v Dearbornu.

Ta odločitev je v direktnem nasprotju z Rooseveltovimi gospodarskimi načrti, ki so znani pod imenom »Nira«. Roosevelt je izjavil, da bo na vsak način izsilil zmago svojih reform.

Izumitelj zobne ščetke

Pred 150 leti so zaradi udeležbe na Gordonovi vstaji aretirali in vtaknili v ječo nekega moža po imenu Addis.

Jetnik je bil inteligenten človek in je sklenil, da bo čas svojega sedenja uporabil za izum kakšnega splošno koristnega predmeta, ki bi ga v svobodi lahko razpečeval v velikih množinah in bi ga spet spravil v ugleden položaj.

Po dolgem premišljevanju je izumil krtačko, s katero naj bi se čistili zobje. Dotlej so ljudje zobe čistili s čumjo ali z leseno palčko, ki je bila na koncu scefrana — orodje, ki ga zobozdravniki še danes uporabljajo s pridom. Tvrdis, ki jo je Addis osnoval, izdeluje zobne krtačke še danes.

Blasco Ibanez v domovini

Ob veliki udeležbi prebivalstva in v prisotnosti španskega predsednika so položili v Valenciji smrtne ostanke velikega pisatelja v domačo zemljo

Stara drevesa na Francoskem

Raziskovalec Gadeau de Kerville, ki že 30 let stiče za najstarejšimi drevesi na Francoskem, je te dni poročal, da jih je našel največ v Normandiji. Tam je 98 tisoč in večletnih drevesnih Metuzalemov, največ hrastov in tis.

V Allouville Bellefosu pri Le Havru stoji 1200 let star hrast, v čigar deblo so zgradili dve kapeli drugo nad drugo. Deblo tega hrasta, ki ga devet mož komaj obseže, je menda najdebelejše v Evropi. Drevo je kot zgodovinski spomenik pod zaščito francoske vlade.

Na pokopališču v Menil Ciboultu stoji 1500 let stara tisa, v njenem votlem debelu ima 20 oseb dovolj prostora.

Pristopajte k „Jadranski straži“!

Nagrada „Albert Londres“

Za najboljšje reportažno delo v letu

Nekoliko prijateljev »kralja reporterjev, ki je končal tako tragično ob požaru velikega parnika »Georgesa Philipparja«, se je oddržilo njegovemu spominu na ta način, da so ustanovili nagrado v znesku 5000 fr., ki se bo podelila vsakega 1.

se in je imela toliko sile v sebi, da je bres vsake druge pomoči dosegla najpomembnejše reforme v kazenskem pravu. Kakor bomba sta vplivali njegov deli »Au Bagne« in »Bibilé«, a v zadnjem času je pripravljala novo knjigo o japonsko-kitaški vojni.

novembra za najboljšo reportažo dotičnega leta. Romani ali fantazijske reportaže za to nagrado ne bodo prihajale v poštev.

Nagrada sama na sebi ni posebno velika, ima pa velik moralni pomen. Londres ni bil samo izvrsten časnikar, temveč tudi najboljši tovariš in se je vedno prizadeval, da bi mladim talentom odprl pot. Ta smisel ima tudi nagrada, ki nosi njegovo ime.

Francija ima mnogo prvovrstnih reporterjev, a še nobeden ga ni mogel nadomestiti. Pred vsem ni bilo med mladimi še nobenega, ki bi pisal tako kakor on preko dnevne važnosti in s tolikšno moralno odgovornostjo. Vsaka njegovih reportaž je pomenila v svojem področju nov »Y« accu-

o tem delu piše sam, da je njegovo najboljšo in da čuva njegov rokopis kakor pončico svojega očesa.

Tragičen je bil način, kako ga je neizbežna usoda pobrala iz sredine plodovitega dela. Na dan, ko bi se moral vkrcati na parnik nesreče, ga je bil hotelski sluga pozabil zbuditi. V zadnjem trenutku je prišel njegov poznejši zet in ga spravil pokonci. Ko sta v vsej hitrici dospela v pristanišče, je posadka na parniku že odvezovala vrvi. S kljuci sta mornarje opozorila, da so počakali še eno minuto. Ta minuta pa je bila odločilna.

Prvo nagrado »Albert Londres« je prejel novinarski reporter Emil Condroyer.

Ženitveni načrti med Bukarešto in Sofijo

V bukreštanskih in sofijskih političnih krogih računajo s skorajšnjo poroko romunskega kralja Karola z bolgarsko princeso Evdoksijo, najstarejšo sestro kralja Borisa. Nedavni izlet obeh kraljev v spremstvu princese Evdoksije po Dunavu smatrajo za zaročno potovanje. Desno: princesa Evdoksija, levo kralj Karol

Proti razvrzatu v starih časih

Hoteli so dobro, toda delali so slabo

Da so si oblasti v starih časih privajale večjo moč nad življenjem in nehanjem podanikov nego danes — kvečjemu če izvzamemo nekatere današnje države z diktatorskimi vladavinami — je znano. Ta moč je šla tako daleč, da je posameznikom celo odredjalo, kakšno obleko smejo nositi in kaj smejo jesti. Pri tem je priiskala seveda zlasti na ubožnejše in podrejene sloje.

Tako vemo za odredbo uprave mesta Gdanska iz l. 1642., ki je služabništvu, podrejenim rokodelcem in delavcem strogo prepovedala vsako svilen, polsvilen ali drugo blago, ki bi bilo dražje od »leydenskega bomazina in nevročastega barheta«. Kape so smeli imeti iz slabše kožuškovine, draga jim je bila prepovedana. Zenske nižjih slojev niso smele nositi barvanih nogavic, ki bi stale več nego 2 fl. par, moški so smeli za nogavice potrositi kvečjemu 3 fl. 10 gr. za par. Odličnejši meščani in tuji so smeli zase, za žene in otroke kupovati tudi svilen in žametno blago do 12 fl. za vatel. Neka odredba Friderika Avgusta II. Saskega je še l. 1750. zapovedovala gospodarjem, da morajo zabraniti svojim podrejenim vsak luksuz v oblekah, pri čemer se prizadevi ne smejo izgovarjati, da si ga lahko privoščijo za svoj denar.

Mesto Vroclav je 1640. prepovedalo deklamatično nošenje dragih čevljev in nogavic, svilenih čelnih travov in »nesramnih svilenih kril«. Če bi prekršile to zapoved, naj se jim prepovedane obleke slečejo s telesa na javni ulici in prodajo na javni dražbi v prid ubožnici, ponovna prekršitev naj se kaznuje s telesno kaznijo, a mestni policaji naj za vnapem pri teh opravilih dobe določen odstotek iz izkupička za zaplenjeno obleko in obuvajo. Zanimivo, da so v tistih časih smatrali marsikje tudi žalna oblačila za luksuz in jih prepovedovali.

Oblasti so skrble tudi za izdatke svojih podanikov na gostijah. Tako je mesto Vroclav izdalo 1665. odredbo, ki je za poročne gostije določila tri kategorije z natančnim številom povabljenih gostov in posameznih jedi. V srednji kategoriji na primer ni smelo biti več nego 36 svtov in 6 različnih jedi, pri odlični kategoriji je bilo svtov lahko 60. jedi pa 30.

ZA KRATEK ČAS

»Vidimo te več pri tvoji tipkarici, nego pri tvoji ženi!«
»Seveda. To je edina, kateri lahko sam kaj diktiram.«

Gospodinja: »Marija, videla sem slučajno, ko vas je pekov pomočnik zjutraj poljubil. Od jutri dalje bom sama hodila po kruh!«
»Služkinja: »To vam ne bo nič pomagalo. Pomočnik ljubi samo plavalase.«

Peterček: »Mama, mama, očeta moramo zbuditi!«
»Pa zakaj neki?«
»Pozabil je vzeti spalni prašek!«

Pepček je prišel iz šole in pravi: »Oče, ali so res ljudje ki se znajo podpisati z zaprtimi očmi?«

»Seveda so.«
»In tudi ti znaš to?«
»Naravno.«
»Nu, potem mi podpiši z zaprtimi očmi spricevalce!«

KARIKATURA

Rusko - ameriška pogajanja

Predsednik Roosevelt

ANEKDOTA

William Penn, kolonizator Pennsylvanije, je bil strog puritanec in kot takšen bi moral vsakogar tikati in obdržati tudi pred vsakomur klobuk na glavi. Nekega dne ga je sprejel angleški kralj Karel II. in Penn je pri pozdravu imel klobuk seveda na glavi. Tedaj se je odkril kralj.

»Prosim te, prijatelj Karel,« je čelja Penn, »pokrij se.«
»Ne, prijatelj Penn,« je odgovoril kralj, »po dvornem običaju sme v kraljevih sobanah samo eden obdržati klobuk na glavi in to bodi tokrat ti!«

VSAK DAN ENA

Bojazljivost
»Ne hodi tako blizu zvočnika — morda je napovedovalec prehlajen!«

SPORT

Domžalski derby

Kakor smo na kratko poročali že v ponedeljskem »Jutru«, se je v nedeljo v Domžalah odigrala težko pričakovana prvenstvena tekma med obema lokalizma rivaloma Diskom in Domžalami, ki je končala s tesno zmago Domžal v razmerju 3:2 (0:1). Oba kluba že dve leti z uspehom tekmujejo v prvenstvu II. razreda in beležita proti drugozrednim ljubljanskim klubom več lepih zmag. Jesensko prvenstveno srečanje bi moralo biti že 15. oktobra, vendar pa je bila tekma preložena na nedeljski prosti termin, katerega pa je izredno slabo vreme že močno ogrozilo. Tekma se je morala odigrati na razmočenem terenu, ki je bil 3 cm na debelo pokrit s snežno bregzo, le kazenska prostora so očistili snega.

Srečanja med Domžalami in Diskom so važen sportni dogodek za ves kamniški okraj, ki privabi v Domžale vso sportno publiko iz Kamnika, Mengša, Trzina itd. Zanimanje za prvenstvena srečanja obeh lokalnih rivalov povečuje dejstvo, da sta enajstorič obeh klubov enakovredni in nikoli ni možno vnaprej predvideti, kdo bo zmagal. Navadno odloči trenutna kondicija in razpoloženje igralcev. Pri obeh klubih sta najboljši del moštva obrambi, zato pade na tekmi prav malo golov in zmagaja je navadno izražena le v enem голу razlike.

Nedeljsko prvenstveno srečanje je privabilo klub slabemu vremenu na igrišče Diska nad 600 gledalcev. Že tekma rezerv, ki je končala v razmerju 3:2 za Domžale, je dobila razgibana temperamentno domžalsko publiko. Navjalec Domžal so si nadel v gumbe belo-zelene trakove. Prvi polčas je potekel v premoči Diska, ki je bil stalno v napadu izvrstna obramba Domžal in premočna odločnost Diskovega napada sta bila vzrok, da premoč ni prišla do izraza tudi v golih. Šele proti koncu polčasa je po krasnem centru iz levega krila rezultiral p. vi gol za Disk. Podžgan po prvem uspehu nasprotnika, je napad Domžal privziral par nevarnih napadov, vendar pa je rezultat 1:0 za Disk ostal do konca polčasa.

V drugi polovici tekme je bila igra izravnanost in že v prvih minutah dosežajo Domžale izenačenje. Obe moštvi pritisneta na zmago, vendar se napadi razbijajo ob dobri obrambi na obeh straneh ali pa se izgubijo v kombiniranju pred golom. Lepo izveden napad prinese Disku ponovno vodstvo z 2:1, v zadnjih desetih minutah pa Domžale izenačijo in v zadnji minuti z lepim strelom odločijo tekmo v svojo korist s 3:2.

Zmaga Domžal je bila sicer zaslužena, poteku igre pa bi bolj odgovarjal neodločen rezultat. Domžalam je priboril zmago odločnejši napad, v katerem se je posebno odlikoval prodorni Jovič, ki je zabil tudi poslednja dva gola. Disk je pokazal za oko lepo, vendar pa nekoristno igro, v kateri napad ni znal izkoristiti številnih šans. Duša moštva je bil srednji krilec Pučko, ki je bil topot najboljši igralec na polju. Vratar je bil dokaj nesiguren. Pri Domžalah se je zelo odlikoval obramba, zlasti Kovač, v napadu pa Jovič in Zabret. V splošnem pa je bila igra zanimiva, napeta in fair in nam je pokazala, da igro v Domžalah dober nogometaš. Sodil je objektivno in v splošno zadovoljstvo g. Vidica iz Ljubljane.

Službene objave LNP

(Sela u. o. od 3. novembra 1933.)
Prisotni gg. Rybář, Stanko, Kuret, Novak, Logar, ravn. Šetina, Jugovec, Kačar, Drufovka, Buljevič, Pevalek; odsotni gg. dr. Kštel, inž. Debelak, Kralj, Petrič, Skalar, Melicer, Doržec, Malovrh, Vospernik (neupravičeno).

V zvezi z dopisom SK Ptuj od 25. 10. in na osnovi poročila, doposlanega od O. O. Maribor se verificira za vse tekme igrišče SK Ptuj. Dopis g. Klemenja, odbornika O. O. Maribor, od 30. 10. se je vzel v postopek. Vzame se na znanje dopis ČSK br. 436 od 31. 10., v katerem sporoča, da je prevzel klubske tamniške posle g. Hofman E. Na dopis Društva dimnikarskih pomočnikov od 2. novembra se bo odgovorilo pismeno. G. V. Šeroni se bo pismeno odgovorilo na njegov dopis od 29. 10. t. l. Na znanje se vzame dopis g. dr. Planinška od 26. 10., ki se odstopi v vednost OZDS pri LNP, odnosno blagajniku I. LNP. Vzame se na znanje dopis SK Bratstvo št. 269 od 10. 10.

ter se mu izreka ukor z uporabo čl. 6 k. p. Glede zadnjega pasusa omenjenega dopisa se bo imenovali ključ poizval na odgovor. Utemeljitev sledi pismeno. Prijava g. J. Jenka iz Maribora od 26. 10. t. l. se dostavi SZNS Ljubljana.

Z ozirom na dopis Predstojništva mestne policije v Mariboru Dr. No 114-18 od 18. 10. t. l. se pozove p. o. LNP, da prv. tekme, ki bi jih imel odigrati Rapid v jesenski sezoni v Mariboru, preloži na spomladansko sezono. Brzojavko Panonije se vzame na znanje s tem, da se prošnji ugoditi. V zadevi prv. tekme Javornik: Korotan (Kranj) prejme SK Javornik dopis.

Ker je SK Drava v Ptuj zahtevala vsem pogojem za sprejem v redno članstvo JNS, se jo sprejme za začasnega člana in predloži JNSU v sprejem za rednega člana.

Klubi LNP se opozarjajo na sklepe seje o. u. JNS od 24. 10., ki so objavljeni v zagrebškem »Sportskem Listu« od 27. 10. t. l. Na znanje se vzame referat o skupščini ZNS v Beogradu.

Na dopis SK Amaterja v zadevi kaznovanja igr. Sajovica se sporoča, da u. o. LNP ne more v tej zadevi postopati, ker ni predložil protest.

Pozivajo se klubi LNP, da čimprej pošljejo svoje točne naslove, na katere se bo pošiljalo po JNS izdani tehnik (sportni list), in sicer brezplačno. Nadalje naj klubi za podsežni arhiv pošljejo v prepisu so en izvod svojih klubskih pravil z navedbo odloka, pod katerim so bila pravila ob oblasti potrjena, nadalje morajo klubi istotako za pods. arhiv poslati skico svojega igrišča z navedbo dimenzij ter števil sedežev in naprav na igrišču.

Poziva se SK Reka, da pismeno do 8. t. m. javi, zakaj je nastopila v javni tekmi proti SK Slaviji.

Sporoča se vsem klubom OO. Maribor, Celje in Trbovlje, da se bodo vršili občni zbori OO v naslednjih dneh: v petek 10. novembra ob 20. v Trbovljah, v soboto 11. novembra ob 21. v Celju in nedeljo 12. novembra ob 10. dopoldne v Mariboru. OO naj prijavijo pismene referate in preskrbe lokal ter naj o kraju teh zborov obveste svoje klube. — Tajnik I.

Nogometno tekmovanje za zimski pokal. ZSK Hermes razpisuje kakor lani tudi letos tekmovanje za prehodni zimski pokal v prid brezposelnih igralcev sodelujočih klubov. Tekmovalo se bo po propozicijah, ki se bodo objavile naknadno. Termin za prijave je do 15. t. m. Prijave naj se pošljejo na ZSK Hermes, Ljubljana 7, poštni predal Spectrum. Prijave po 15. t. m. se ne bodo upoštevale.

Gozdni tek. Smučarski klub Ljubljana priredi v nedeljo 12. t. m. gozdni tek na dveh progah. Na prvi, dolgi 8 km, tekmujejo seniorji, na drugi, dolgi 4 km, pa juniorji. Teka se smejo udeležiti vsi verificirani tekmovalci smučarskih klubov in smučarskih sekcij. Start je točno ob 10. na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola pod Tivolijem. Za preoblačenje bo preskrbljen zakurjen prostor. Prijave sprejema g. Kurner v trgovini Gorec na Tyrševi c.

Smučske gimnastične vežbe v priredbi Slovenskega planinskega društva se bodo vršile letos v telovadnici gimnazije na Poljanah, vhod iz Ciril-Metodove ulice. Tekaj traja sedem tednov, in sicer ob sredah, za gospode, ob petkih za dame, vsakokrat ob 20. Dotične dame, ki ne bi utegnile priti k smučskim vajam ob petkih, se lahko pridružijo tečaju gospodov ob sredah. Udeležence opozarjamo, da prihajajo k vajam točno.

ASK Primorje (lahkoatletika sekcija). Sestanek vseh lahkoatletov zaradi rednih country treningov danes ob 20. v našem tajništvu, nebotičnik IV. Vsi lahkoatletički se ga morajo udeležiti zaradi predstoječega tekmovanja Ujedinjenj, zlasti pa Tavčar, Vrabec, Grabec, Grad, Gaberšek, Čurda, Perpar, Gombač, Kreva, Skušek, Zorja I. in II. Putinja, Cerar Vlado, Ralč Milivoj, Tršar, Slamič, Gvardijančič, Fajon.

Plavalna sekcija Ilirije. Seja načelstva drevi ob 18.30 v klubski sobi kavarne Evrope. G. Ulaga sigurno! Važno.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 19. seja sekcijanske odbora pri Belici. Na sejo se pozivajo Brodnik, Nedog, Franetič, Lasič, Loboda. — Socijalni odsek. Istotam naj se zgledajo zaradi podatkov Primar, Daneu, Škrjanc.

Sokol

Smučarski odsek sokolske župe Ljubljana. Seja smučarskega odseka se bo vršila danes 7. t. m. ob 18. v prednji sobi Ljubljanskega Sokola. Smučarski odsek bratsko vabi, da se seje udeležijo vsi njegovi člani iz ljubljanskih in bližnjih sokolskih društev. Na dnevnem redu je: 1. določitev programa za zimo, 2. morebitna reorganizacija župnega smučarskega odseka, 3. slučajnosti. Seja je važna in prosimo polnoštevilne udeležbe. Zdravo!

Iz življenja na deželi

Iz Tržiča

— Krajna organizacija JNS opozarja vse svoje člane in volilce, da ima svojo društveno sobo na Glavnem trgu v občinski hiši (soba št. 4). Redne uradne ure so vsako nedeljo od 9. do 11. in vsak ponedeljek od 18. do 20. Ob tem času je strankino tajništvo vsakomur za vsa pojasnila na razpolago. Kdor se posvetuje, napreduje.

★

KRANJ. Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« koncertira v sredo zvečer ob 20.30 v župni cerkvi mesta Kranja. Izvajalo bo v proslavo 100 letnice rojstva najslavnejšega hrvaškega skladatelja Iv. pl. Zajca njegov oratorij »Oče naš in njegovo kanta« »Uskrsnuče Isusovo« za soli, zbor in orgle (namesto orkestra). Sodelujejo operna pevka g. Norat Spelca (sopran), g. Nuša Kreftova (alt), g. Franc Mohorič (tenor), g. Fric Lupša (bas) in g. Heribort Svetel (orgle). Polnoštevilni zbor »Ljubljanskega Zvona« bo pod taktirko g. Zorka Prelovca. Kranjskemu občinstvu poset zanimivega koncerta toplo priporočamo. Vse podrobnosti glede nakupa vstopnic so razvidne z lepakov.

Cvetličarna
Korsika

Preselitev.

se je preselila iz palače Du-
nav na Aleksandrovi cesti

V NEBOTIČNIK

desno od glavnega vhoda. Ce-
njenim odjemalcem se pripo-
roča za nadaljnjo naklonjenost

Telefon 24-89 11940

RAZGLAS O LICITACIJI

Mestno načelstvo v Mariboru razpisuje za dobavo in montažo plinskih aparatov v zgradbi poslopja za carinsko pošto in carinske urade na glavnem kolodvoru v Mariboru

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 21. nov. ob 11. uri v sobi št. 5 mestnega gradbenega urada v Mariboru. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobivajo med uradnimi urami istotam, soba št. 3.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša Din 77.510.

Ponudbe je kolkovati po § 9. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o takсах z dne 25. III. 1932, Službene Novine br. 70—XXIX z dne 26. III. 1932.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine in na razglasni deski mestnega načelstva mariborskega.

MESTNO NAČELSTVO MARIBORSKO.

L. S.

Mestni načelnik: dr. Lipold, I. r.

Oglasi v „Jutru“ imajo
siguren uspeh

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Potrji v globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša nadvse ljubljena soproga, zlate mama, stara mama, sestra, teta in svakinja, gospa

MARIJA RABIČ roj. PEZDIRNIK

soproga dvornega nadlovca, hotelirka in posestnica

dne 6. t. m. ob 6. uri zjutraj, previdena s tolažili svete vere, po kratkem, mukopolnem trpljenju, mirno v Gospodu zaspala.

Blagopokojnico prepeljemo iz Ljubljane, »Leonišče«, Stara pot št. 2, v Mojstrano, kjer se vrši pogreb v sredo, dne 8. novembra 1933 ob 3. uri popoldne iz domače hiše na farno pokopališče na Dovje.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farnih cerkvah v Mojstrani in na Dovjem.

Mojstrana, dne 6. novembra 1933.

Janez Rabič, soprog — Gizela Dornič, roj. Rabič, Minca, Johanca, hčere — Boris, Janko, vnuka — in rodbine Pezdinik, Abruč, Dovžan, Rebolj.

11935

Repertoar

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI
DRAMA.

Torek, 7.: Zaprtlo.
Sreda, 8.: Sveta Ivana. Sreda.

OPERA

Torek, 7.: Samson in Dalila. C.
Sreda, 8.: Ol. Ol. Zafarani ptič A.
Is drame. V letošnji dramski repertoar se bo uvrstila Molièrova klasična komedija »Tartuffe«, ki jo je konec minule sezone režiral dr. Branko Gavella. Pripravlja se v režiji g. Cirila Debevca drama »Praznik čenčevega cvetca« in v režiji g. prof. O. Sesta prva mladinska igra letošnje sezone »Robinzon«.

Iz opere. »Samson in Dalila«, ena najlepših oper francoske literature, se ponovi dre- vi v običajni zasedbi. Opero odlikujejo sijajni glasbeni domisleki in zdrava melodika. Dejanje samo pa je izredno dramatično. — Ena najlepših Verdijevih oper »Traviata« v popolnoma novi zasedbi, inscenaciji in novem prevodu se bo »uprizorila konec tedna.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Torek, 7.: Rože v snegu. A

Sreda, 8.: Zaprtlo.

Četrtek, 9.: Voda. C.

Prihodnja glasbena premiera bo v kratkem. Upriporili bodo domačo opero »Studentie smo«, ki so jo lani nešteto krat in ob veliki privlačnosti predvajali v Ljubljani. Glasbene točke je napisal znani slovenski humorist in kmetist Danilo Bučar, besedilo pa ga Melka Bučarjeva. Veebinsko je to delo zelo živahno in zabavno, glasbene točke na so temperamentne in melodiozne ter bodo takoli znane tudi po Mariboru. Režija je Skrbniškova, dirigira kapelnik Herzog. Nastopijo: Zakrajskova, Udovičeva, Barbičeva, Savinova, P. Kovič, Daneš, Sencin, Grom, Nakrest, Medven, Raebberger, Furijan, Škrbinšek, Crnobori in drugi.

Radio

Torek 7. novembra.

LJUBLJANA 11.: Šolska ura: Kako nastanejo naše pisane potrebnice (Pirnat): — 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Cas, plošče. — 13.: Otroški kotiček. — 13.30: Plošče. — 19.: Francoščina. — 19.30: Glasolice, cirilica, latinica (prof. Zeljeznova). — 20.: Glasbeno oblikoslovje II. (dr. Dolinar) ilustrirano z radio orkestrom. — 20: Prenos iz Zagreba.

Sreda, 8. novembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Cas, plošče, borza. — 18: Komorna glasba radio - k - teta. — 18.30: Radio - orkester. — 19: Tujski promet in naše obline. — 19.30: Tujski promet. — 19.20: Uvod v opero. — 20: Prenos opere »Pikov damac« iz gledališča. Vmes napoved časa in poročila.

BEograd 16: Narodne pesmi. — 19.30: Juoslovenske pesmi. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.10: Orkester. — 23: Lahka glasba na ploščah. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.30: Prenos zvočnega filma. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — PRAGA 19.25: Dvojakova trilogija »Bela gor« — 20: Koncert Češke filharmonije. — BRNO 19.25: Program iz Prage. — VARSAVA 18.20: Lahka godba. — 20.15: Prenos koncerta »konservatorija«. — 22.30: Plesna muzika. — DUNAJ 12: Orkester. — 17.20: sodobna avstrijska glasba. — 19: Violinski koncert. — 20.15: Operetna glasba. — 22.30: Baroka muzika. — BERLIN 20.05: Večer lahke glasbe. — KÖNIGSBERG 20.10: Orkestralni koncert. — MÖHLACKER 20.10: Orkestralni in violinski koncert. — 21.15: Zaba- ven program. — 22.40: Koncert na ploščah. — BUDIMPESTA 19.45: Orkester kitar. — 21: Koncert orkestra in solistov. — 22.20: Koncert ciganske kapele. — 23.20: Klavir- ske skladbe. — RIM 17.15: Koncert orkestra. — 20.45: Violinske skladbe.

Dobava živil
za vojaštvo.

Na dan 10. novembra 1933. leta ob 11. uri se bo vršila pri Intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani (Metelkova ulica — vojašnica Vojvode Mišića) prva javna ustmena pogodba za dobavo in predajo spodaj označenih živil za potrebe edinic Komande Dravske divizijske oblasti.

Licitiralo se bo za sledeče:

Fizola (mešanega)	116.000 kilogramov
riža	54.000 »
graska	27.000 »
leče	34.000 »
masti (svinjske)	11.000 »
olja	12.000 »
kave (surove)	2.000 »
kavne konzerve	2.000 »
cikorije	850 »
praženega ječmena	300 »
paprike	900 »
čaja	715 »
čespej (suhih)	1.950 »

Pogoji so na vpogled vsak dan za časa uradnih ur pri intendanturi komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Kaucija 5% posameznih zgoraj označenih količin hrane se ima položiti pri filijali Poštnih hranilnice v Ljubljani do označenega dneva najdalje do 10. ure.

Licitantji morajo o priliki licitacije predložiti potrdila od trgovske zbornice o njihovi trgovski sposobnosti in potrdilo davčne uprave o plačanih davkih. Pooblaščenici morajo predložiti poleg tega pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri pogodbah. Poleg tega naj za živila, ki jih bodo licitirali, prinesejo s seboj potreben vzorec.

E. Br. 16.416. Od Intendanture Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. 11933

Dne 6. t. m. je umrl član našega nadzorstvenega sveta, bivši tovarnar, gospod

ing. Josip Sonnenberg

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v Grižah 8. novembra ob pol 15. Z njim smo izgubili moža, zvestega sodelavca, ki je v dolgih letih našega sodelovanja pospeševal z bogatimi svojimi izkušnjami naše podjetje.

Mnogi, ki so prišli z njim v stike, ne bodo nikdar pozabili njegovega radostnega značaja in osebne ljubeznivosti.

Petrovče, dne 6. novembra 1933.

Zedinjene steklarne in keramična industrija d. d.

